

PINTÉR TIBOR

SZTE ÁJTK Doktori Iskola, Nemzetközi és Regionális Tanulmányok Intézete

Cabo Delgado: az új stratégiai, hatalmi „játszótér” Kelet-Afrikában?

A 2022-ben kirobbant orosz-ukrán háború szinte az élet minden területén érezte a hatását. A szubszaharai Afrika eddig is egy instabil térség volt, de a háború okozta közvetett hatások még tovább súlyosbíthatják a helyzetet. Ez azt is hozhatja magával, hogy még inkább ideális melegágya lesz az erőszak- és dzsihádisták szervezeteinek kialakulásának és tevékenységének. Mozambik északi tartománya, Cabo Delgado már a háború előtt is átélte a dzsihádisták által okozott káoszt és bizonytalanságot, az európai konfliktus itt kevésbé érezteti a hatását humanitárius szempontból. Viszont más téren és közvetett formában annál inkább. A növekvő nyersanyagárak és az orosz ásványoktól való függetlenedés iránti törekvések megnyitották az utat az új lelőhelyek felé. Ez pont jól jön Cabo Delgadonak, hiszen az elmúlt körülbelül 20 évben grafit, rubin és turmalin lelőhelyeket találtak, előbbi kitermelésében például a Tesla is érdekelt. De a legnagyobb változást a 2010-es évek elején felfedezett tenger mélyén lévő hatalmas mennyiségű földgázkészlet jelentette. Megkezdődött a versenyfutás a kitermelői jogok megszerzéséért, amiben a francia Total Energies került ki győztesen a több tíz milliárd eurós projektjével. Felvetődik a kérdés, hogy ki jár jól ezzel a beruházással? A válasz röviden, hogy senki, mivel a térségben uralkodó dzsihádisták szervezet olyan szinten destabilizálta 2021-ben a régiót, hogy a Total azóta is szünetelteti a projektjét. Az ideiglenes stabilitás eléréséhez külföldi erők bevetése szükséges. Az előadás két kérdésre kíván választ adni az elmúlt 2-3 év Cabo Delgado-i dinamikájának elemzésével: Mely országok és milyen módon, valamint milyen eredménnyel vannak jelen a térségben, és ezen stratégiákra milyen befolyással van az orosz-ukrán háború?